herpy

GEKKOER

Stumpff's ground gecko

Paroedura stumpffi

En lille, brunbåndet jordgekko fra det nordlige og nordvestlige Madagaskar, der kommer frem om natten og kun lever af insekter. *Paroedura stumpffi* passes stort set som sin kendte slægtning *Paroedura picta* og klarer sig ved almindelig stuetemperatur i et lille terrarie.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Phyllodactylus stumpffi* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**10-13 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-10 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Tørskov og regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 30 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Hotspot	**28-30 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**50-60 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis, parvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9-12 mdr.**
Kuldstørrelse	**2 æg**
Inkubation	**60-80 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne og står ikke på bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES- eller EU-tilladelser ved køb og salg. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav til pasning og indretning.

Om arten

Paroedura stumpffi er en lille, nataktiv gekko med en kraftig krop, et forholdsvis stort hoved og en tyk hale. Farven er brun med lyse og mørke tværbånd over kroppen, og spredte knudeskæl giver huden et ujævnt, knoldet udseende. Mønsteret camouflerer dyret godt mellem løv og bark.

Arten blev beskrevet i 1879 af Oskar Boettger under navnet *Phyllodactylus stumpffi* og er senere flyttet til slægten *Paroedura*. Artsnavnet hædrer Anton Stumpff, en rejsende og samler, der deltog i et besøg på øen Nosy Be, hvor det første eksemplar blev indsamlet.

Som voksen bliver gekkoen omkring 10-13 cm inklusive hale. Hannerne kendes let på de to tydelige buler ved halens rod, som hunnerne mangler. Arten færdes mest på jorden, men klatrer gerne lidt på grene, bark og kraftige planter.

Der er langt færre erfaringer med *P. stumpffi* end med *P. picta*, og en del af pasningen bygger derfor på den nære slægtning. Hvor tallene er lånt derfra, står det i teksten. Det gælder også levealderen: den er ikke dokumenteret for arten, og de 8-10 år er lånt fra *P. picta*.

Udbredelse og levested

Paroedura stumpffi er endemisk for Madagaskar. Den findes i den nordlige del af øen og på øerne Nosy Be, Nosy Komba og Nosy Mitsio ud for nordvestkysten. Typelokaliteten er Nosy Be.

Fund og museumseksemplarer viser, at arten også lever længere mod sydvest langs nordvestkysten, bl.a. omkring Ampijoroa i Ankarafantsika og ved Baly-bugten. To andre arter af slægten, *P. karstophila* og *P. lohatsara*, lever i samme område.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Paroedura stumpffi lever i skov i lavlandet og er angivet fra omkring 40 til 199 meter over havet. Udbredelsen spænder fra fugtig skov i nord og på øerne til de tørre løvfældende skove i nordvest. Arten er halvt jordlevende: den opholder sig mest på skovbunden, i løv, mellem sten og under nedfaldent træ, men ses også lavt på stammer og grene.

Det nordlige og nordvestlige Madagaskar har en tydelig regntid og tørtid, og det er varmt hele året. Temperatur og fugt på artens egne levesteder er ikke dokumenteret. Forholdene kan derfor kun efterlignes groft: en lun skovbund med løv, skjul og fugtig bund, hvor dyret kan gemme sig om dagen.

Pasning

TERRARIET

Et par kan holdes i et terrarie på 30 × 30 × 30 cm (længde × bredde × højde). Et større terrarie, fx 45 × 45 × 45 cm, som anbefales til to dyr af *P. picta*, giver bedre plads til en varm og en kølig side. Arten færdes mest på jorden, så bundarealet er vigtigere end højden. Flere dyr kræver et større terrarie, og der må kun være én han, fordi hanner slås. En han kan holdes sammen med en eller flere hunner.

Bunden kan være en fugtig blanding med kokosfiber eller tørvemuld som grundlag, gerne som bioaktiv bund med bænkebidere og levende planter. Læg løv, korkbark og kraftige grene ovenpå, så dyrene kan klatre og sidde lidt over bunden. Giv mindst ét skjul pr. dyr og et fugtigt skjul, hvor dyret kan skifte hud.

Undgå sand, grus og majskolber som bund, fordi de er svære at holde rene og kan give forstoppelse, hvis dyret sluger noget sammen med byttet. Terrariet skal være så godt ventileret, at vanddråber på ruderne er tørret op næste dag.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Paroedura stumpffi trives ved 22-26 °C om dagen. Et lille område kan varmes op til 28-30 °C med en varmemåtte eller en svag halogenpære styret af termostat, så dyret selv kan vælge. Nattemperaturen er ikke dokumenteret for arten; et fald til 20-24 °C svarer til almindelig stuetemperatur og er et rimeligt udgangspunkt. Om natten skal terrariet være mørkt.

Brug en varmemåtte frem for en varmesten, og placer den, så dyret ikke ligger direkte på en varm flade, der kan give forbrændinger. Mål temperaturen på både den varme og den kølige side med digitale termometre. Ligger rummet over 28 °C i længere tid, bør terrariet flyttes til et køligere sted, og det må aldrig stå i direkte sol.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge omkring 50-60 %. Spray terrariet 3-4 gange om ugen, så bunden holdes fugtig, og dyrene kan drikke dråber fra blade og dekoration. Vandet på ruderne skal være tørret op næste dag; ellers er ventilationen for dårlig.

Sæt en lav skål med frisk vand i terrariet, og skift vandet jævnligt. Et fugtigt skjul med let fugtet sphagnum eller kokosfiber hjælper ved hudskifte og bruges også som æglæggeplads. Et hygrometer viser, om luftfugtigheden holder sig stabil.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og har ikke brug for særlig belysning. Et almindeligt døgn med 10-12 timers lys er nok, og om natten skal der være mørkt. UVB er ikke nødvendigt. En svag UVB-kilde over en lille del af terrariet kan bruges, hvis der er rigeligt med skygge og skjul, men effekten er ikke undersøgt hos netop denne art.

Undgå stærke spotlamper og farvet natlys, som forstyrrer døgnrytmen.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Paroedura stumpffi lever udelukkende af insekter og tager hverken frugt eller færdigfoder. Grundfoderet er fårekyllinger og dubiakakerlakker, mens melorme og voksmøllarver kan gives en gang imellem som godbid. Byttet må højst være så langt som afstanden mellem dyrets øjne. Nyklækkede unger får små fårekyllinger på omkring 3 mm, og voksne dyr kan tage foderdyr på 6-10 mm.

Pudr foderdyrene med kalk og et vitamin- og mineraltilskud, og giv dem næringsrigt foder et døgn før fodringen. Hos den nært beslægtede *P. picta* er kalkmangel en kendt risiko, især hos hunner og unger, og det gælder formentlig også her. Voksne dyr får et par foderdyr hver anden dag, unger en lille portion hver dag. Tilpas mængden efter kropsformen: halen skal være tyk, men ikke kuglerund.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er rolig og ikke aggressiv over for mennesker, men den er lille og bliver let stresset. Håndter den sjældent og kortvarigt, helst lavt over en blød flade, så et fald ikke gør skade. Lad den gå frit fra hånd til hånd i stedet for at holde fast, og tag aldrig fat i halen, som kan smides.

Hanner må ikke holdes sammen, fordi de er territoriale. Et par eller en han med flere hunner fungerer, hvis der er plads og mange skjul. Om dagen sover dyrene under bark eller i skjul, og når de vænner sig til rutinen, ses de ofte fremme ved aftenfodringen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne har tydelige buler ved halens rod, som hunnerne ikke har, så kønnet kan bestemmes uden hjælpemidler, når bulerne er kommet frem. Kønsmodenheden er ikke dokumenteret for *P. stumpffi*. Hos den nære slægtning *P. picta* er dyrene kønsmodne ved omkring 9-12 måneder, og det er formentlig en rimelig rettesnor også her. Hunner bør dog først sættes i avl, når de er fuldt udvoksede og i god kondition.

PARRING

Om parringen hos *P. stumpffi* vides kun lidt. Hos *P. picta* kan parring ske hele året uden vinterpause. Sæt én han sammen med en eller to hunner. Hannen kan bide sig fast i hunnens nakke under parringen og give små skrammer, så hold øje med dyrene de første nætter, og tag hannen ud, hvis en hun bliver skadet eller taber sig.

Hos *P. picta* anbefales det at give hunnerne et par måneders pause fra hannen hvert år, så de kan genopbygge kalkreserver og vægt.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen graver to æg ned i bunden ad gangen i løbet af foråret og sommeren. Antallet af lægninger pr. år er ikke dokumenteret. Æggene er små og har en hård, men skrøbelig skal. Giv hunnen et fugtigt æglæggeskjul, fx en lille plastboks med hul i siden og fugtig kokosmuld eller sphagnum, og tjek det jævnligt.

Hold øje med hunnens form og vægt, og giv rigeligt med kalk og foder hele sæsonen, fordi æglægningen tærer på kalkreserverne.

INKUBATION

Æggene kan løftes forsigtigt op med en ske og lægges i en lille boks med fugtig vermiculite eller perlite. Vend dem ikke, og behandl dem nænsomt, fordi skallen er skrøbelig.

Ved 26-29 °C klækker æggene efter omkring 60-80 dage. Klækketiden afhænger af temperaturen og er kortest i den varme ende. Æg, der falder sammen eller bliver mugne, er som regel ubefrugtede eller døde.

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger holdes bedst i et lille terrarie eller en plastboks med fugtig bund, et par skjul og en lav vandskål. Spray dagligt, og hold dem lunt, men ikke varmt. De første dage lever de af blommereserven; derefter får de de mindste fårekyllinger pudret med kalk.

Hold ungerne hver for sig eller i små grupper af samme størrelse, og del dem, hvis én bliver bidt eller trængt væk fra foderet. Fodr dagligt, og vej ungerne jævnligt for at følge væksten.

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør, men ligesom andre jordgekkoer kan den få problemer, hvis pasningen er forkert. De typiske fejl er:

- Mangel på kalk og D3-vitamin, især hos hunner i avl og hos unger. Det giver bløde kæber, krumme lemmer og rystelser.
- Forstoppelse efter at have slugt sand eller grus. Brug en fugtig bund af kokosfiber eller tørvemuld.
- Hudrester, der sidder fast på tæer og halespids, når luften er for tør. Giv et fugtigt skjul.
- Forbrændinger fra varmesten eller varmemåtter, som dyret ligger direkte på.
- Smidt hale efter forkert håndtering. Halen vokser ud igen, men ofte med en anden form.

Et sundt dyr har klare øjne, en tyk hale og spiser jævnligt. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser i flere uger eller ser slap ud.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.